

รายงาน

ของ

คณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาศึกษาปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์

ของชาวมุสลิมในประเทศ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ส่วนที่หนึ่ง

เรื่อง ปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิม

ในประเทศกับการปรับโครงสร้างองค์การบริหาร

จัดการกิจการฮัจญ์

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

โดยมีกำหนดเวลาปฏิบัติงาน ๙๐ วัน นับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติ และต่อมาคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ขอขยายเวลาการศึกษาเรื่องดังกล่าวออกไปอีก ๒ ครั้งๆ ละ ๙๐ วัน ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๙๔

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิมในประเทศในสวนที่หนึ่ง เรื่อง ปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิมในประเทศไทยกับการปรับโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการกิจการฮัจญ์ เสร็จเรียบร้อยแล้ว

อนึ่ง รายงานการศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญฯ เรื่อง ปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิมในประเทศไทยกับการปรับโครงสร้างองค์กรการบริหารจัดการกิจการฮัจญ์ ดังกล่าวนี้นี้ เป็นรายงานในส่วนที่หนึ่งที่คณะกรรมการวิสามัญฯ นำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ส่วนรายงานส่วนที่สอง เรื่องการเตรียมความพร้อมในการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิมในปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๑ และการสอบสวนกรณีปัญหาการจัดการฮัจญ์ ในปี ๒๕๔๙ - ๒๕๕๐ คณะกรรมการวิสามัญฯ จะได้นำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาในโอกาสต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำรายงานของคณะกรรมการวิสามัญฯ เสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) วินัย สมะฮูน

(นายวินัย สมะฮูน)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ ศึกษา

ปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิมในประเทศ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นายอภิชาติ ช่อนสร้อย)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการการกีฬา

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๓

โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๘๒๑๑ - ๒ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๘๒๐๖ - ๗

วรรษยา พิมพ์

เจริญฤทธิ์/ภัทรินทร์/จักรพันธ์ ทาน

รายงานผลการพิจารณาศึกษา
เรื่อง ปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิมในประเทศไทย
กับการปรับโครงสร้างองค์การบริหารจัดการกิจการฮัจญ์
โดย

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิม
ในประเทศ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ได้พิจารณาญัตติเรื่อง ขอเสนอญัตติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิมในประเทศไทย (นายแวมาฮาดี แวดาโอ๊ะ เป็นผู้เสนอ) และได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น คณะดังกล่าว โดยมีกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาศึกษา ๙๐ วัน นับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติ และต่อมาที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติให้คณะกรรมการวิสามัญฯ ขยายเวลาการศึกษาออกไปอีก ๒ ครั้ง ๆ ละ ๙๐ วัน นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเรื่อง “ปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิมในประเทศไทยกับการปรับโครงสร้างองค์การบริหารจัดการกิจการฮัจญ์” ซึ่งเป็นการพิจารณาศึกษาในส่วนที่หนึ่งของคณะกรรมการวิสามัญฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังนี้

๑. การเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการวิสามัญฯ

ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้มีมติเลือกตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังนี้

๑.๑ พลเอกปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์	เป็นประธานที่ปรึกษา
๑.๒ นายวินัย สมะอุน	เป็นประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๓ นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๔ พลเอก องค์กร ทองประสม	เป็นรองประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๕ นายเมธา เมฆารัฐ	เป็นเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๖ พันตำรวจเอก พันธุ์ศักดิ์ ศาสสอนันต์	เป็นรองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
๑.๗ นายสมชัย เจริญช่าง	เป็นโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ

๒. แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญฯ

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังนี้

๒.๑ นายกฤษณ์ กาญจนบุญชูร	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ
๒.๒ นายวีระ โรจน์พจนรัตน์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญ

๓. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและยกร่างพระราชบัญญัติกิจการฮัจญ์ พ.ศ.

คณะกรรมการวิสามัญ ได้พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและยกร่างพระราชบัญญัติกิจการฮัจญ์ พ.ศ. ดังนี้

๓.๑ นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ	เป็นประธานคณะกรรมการ
๓.๒ นายเจ๊ะฮูเซ็น เจ๊ะอุบง	เป็นคณะกรรมการ
๓.๓ นายนิพนธ์ ฮะกิมิ	เป็นคณะกรรมการ
๓.๔ นายสราวุธ ศรีธรรมยศ	เป็นคณะกรรมการ
๓.๕ พันตำรวจเอก พันธุ์ศักดิ์ ศาสสอนันต์	เป็นคณะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ

๔. แต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญฯ ตามข้อบังคับฯ

คณะกรรมการวิสามัญฯ มีมติตั้ง นายอภิชาติ อ่อนสร้อย ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการการกีฬา สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๘๓ วรรคสาม

๕. วิธีการพิจารณาศึกษา

๕.๑ คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ทำการพิจารณาศึกษา วิเคราะห์ปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ และแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยอาศัยข้อมูลต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ผู้ประกอบกิจการฮัจญ์ ผู้นำกลุ่มในการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ และกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่ง เกี่ยวกับเรื่องกิจการฮัจญ์ รวมทั้งเชิญเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ และองค์กรภาคเอกชน และประชาชนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมชี้แจง และแสดงความคิดเห็นคือ

๕.๑.๑ กระทรวงวัฒนธรรม

(๑) นายวีระ โรจน์พจนรัตน์	ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
(๒) นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	ผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม
(๓) นายปรีชา กันธิยะ	อธิบดีกรมการศาสนา
(๔) นายกฤษดิยุทธพงษ์ ศิริ	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
(๕) นายพิสิฐ เจริญสุข	ผู้อำนวยการกองศาสนูปถัมภ์กรมการศาสนา
(๖) นายอนุชา หาระหนี่	หัวหน้าฝ่ายประสานงานกิจการศาสนาอิสลามกรมการศาสนา

๕.๑.๒ กระทรวงการต่างประเทศ

(๑) นายกฤษณ์ กาญจนกฤษ	ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
-----------------------	--------------------------

(๒) นายปัญญารักษ์ พูลทรัพย์	อธิบดีกรมเอเชียใต้ แอฟริกา
และตะวันออกกลาง
(๓) นายธฤต จรุงวัฒน์	รองอธิบดีกรมเอเชียใต้ แอฟริกา
และตะวันออกกลาง
๕.๑.๓ กระทรวงคมนาคม	
(๑) นายปรีดี บุญซื่อ	ประธานคณะกรรมการจัดเที่ยวบิน
รับส่งผู้แสวงบุญเดินทางไปประกอบ
พิธีฮัจญ์ บริษัท การบินไทย
จำกัด (มหาชน)
(๒) นายชาญโยธา โยธาสมุทร	ผู้แทน บริษัท การบินไทย
จำกัด (มหาชน)
(๓) นายจิตต์ ดินม่วง	ผู้แทน บริษัท ทำอากาศยาน
ไทย จำกัด (มหาชน)
(๔) นางสาว วีรกัญญา ชวีญ่อ่วม	ผู้แทน กรมการขนส่งทางอากาศ
๕.๑.๔ กระทรวงสาธารณสุข	
(๑) นางขวัญใจ ครุฑโต	ผู้แทน กระทรวงสาธารณสุข
(๒) นางสุจิตรา ศรีนาม	ผู้แทน กระทรวงสาธารณสุข
๕.๑.๕ กระทรวงกลาโหม	
พลตรี มนตรี อุมารี	สำนักงานเลขานุการกองทัพบก
กองบัญชาการกองทัพบก
๕.๑.๖ กระทรวงการคลัง	
นางประพิน อ้นวาเบค	ผู้อำนวยการส่วนบริหารการจ่ายเงิน ๓
กรมบัญชีกลาง
๕.๑.๗ คณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทย	
(๑) นายปรีชา กันธิยะ	เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริม
กิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทย
(๒) นายอับดุลฮาติม มินฮาร์	ผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการ
การส่งเสริมกิจการฮัจญ์
แห่งประเทศไทย
๕.๑.๘ ผู้ประกอบกิจการฮัจญ์	
(๑) นายอดิศักดิ์ ทะฮัยบู	นายกสมาคมผู้ประกอบกิจการฮัจญ์
(๒) นายอรุณ บุญมาเลิศ	อุปนายกสมาคมผู้ประกอบกิจการฮัจญ์
(๓) นายสมหวัง มะเด็น	หจก. เอสที อาระเบีย จำกัด
(๔) นายจำนงค์ สุขถาวร	หจก. เอสที อาระเบีย จำกัด
(๕) นายฟามี ยานยา	หจก. อมรินทร์ราเวล แอนด์ทัวร์ จำกัด

๕.๒ คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาโดยประชุมหารือ และสัมมนาระดมความคิดเห็นร่วมกับหน่วยงานและประชาชนสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔ ครั้ง คือ

๕.๒.๑ จัดประชุมสัมมนาเรื่อง “สรุปบทเรียนปัญหาผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์”
ณ จังหวัดปัตตานี

๕.๒.๒ จัดประชุมสัมมนาเรื่อง “สรุปบทเรียนปัญหาผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์”
ณ จังหวัดภูเก็ต

๕.๒.๓ จัดประชุมสัมมนาเรื่อง “สรุปบทเรียนปัญหาผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์”
ณ อาคารรัฐสภา ๒ กรุงเทพมหานคร

๕.๒.๔ จัดประชุมสัมมนาเรื่อง “ผู้ประกอบการฮัจญ์กับร่างพระราชบัญญัติกิจการฮัจญ์ฉบับใหม่” ณ จังหวัดปัตตานี

๖. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิมในประเทศ เรื่อง “ปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิมในประเทศไทยกับการปรับโครงสร้างองค์การบริหารจัดการกิจการฮัจญ์” ซึ่งเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในระยะยาว และมีความจำเป็นจะต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติกิจการฮัจญ์ฉบับใหม่ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อปรับโครงสร้างองค์การบริหารจัดการกิจการฮัจญ์ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ทำการพิจารณาศึกษาและยกร่างมาด้วยแล้ว หากที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษา ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์และชื่อเสียงของประเทศต่อไป

อนึ่ง รายงานการพิจารณาลบดังกล่าวนี้ เป็นรายงานการพิจารณาศึกษาลบฉบับแรกที่ คณะกรรมการวิสามัญฯ เร่งทำการพิจารณาศึกษาและเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ส่วนรายงานการพิจารณาลบที่สองคือ การเตรียมความพร้อมในการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ในปี ๒๕๕๐ – ๒๕๕๑ และการสอบสวนปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ในปี ๒๕๔๙ – ๒๕๕๐ คณะกรรมการวิสามัญฯ กำลังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาศึกษา หากคณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะได้นำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาในโอกาสต่อไป

(นายเมธา เมฆารัฐ)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
ปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิมในประเทศ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รายงาน
การพิจารณาศึกษา

เรื่อง ปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์
ของชาวมุสลิมในประเทศกับการปรับ
โครงสร้างองค์การบริหารจัดการ
กิจการฮัจญ์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑	
สภาพปัญหาในการดำเนินกิจการอัญญา	๑
ปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนปี ๒๕๔๗	๑
ปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ – ปัจจุบัน	๓
บทที่ ๒	
ข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น	๖
สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	๗
บทที่ ๓	
บทสรุปในการปรับปรุงพระราชบัญญัติ	๑๒
ส่งเสริมกิจการอัญญา พ.ศ. ๒๕๒๔	๑๒
องค์กรส่งเสริมและกำกับดูแลกิจการอัญญา	๑๒
คณะผู้แทนเจรจา	๑๓
ผู้ประกอบการและผู้นำกลุ่ม	๑๓
บทที่ ๔	
สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติกิจการอัญญา พ.ศ.	๑๔
หลักการและเหตุผล	๑๔
องค์ประกอบคณะกรรมการ	๑๔
อำนาจหน้าที่คณะกรรมการ	๑๔
คณะผู้แทนอัญญาทางการ	๑๕
วัตถุประสงค์	๑๖
สถานภาพสำนักงานกิจการอัญญา	๑๗
กองทุนส่งเสริมกิจการอัญญา	๑๗
ภาคผนวก	
ร่างพระราชบัญญัติองค์กรกิจการอัญญา พ.ศ.	

บทที่ ๓

สภาพปัญหาในการดำเนินการอัญญาภายใต้กฎหมายปัจจุบัน

นับตั้งแต่ได้มีการออกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๑ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๕ ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมผู้รับขนส่งไปประกอบพิธีอัญญา มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นผู้รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมผู้รับขนส่ง ผู้ไปประกอบพิธีอัญญาให้เกิดความเรียบร้อย รวมทั้งประสงค์ที่จะให้ผู้เดินทางไปประกอบพิธีอัญญาได้รับความคุ้มครอง มีความปลอดภัยและมีหลักประกันในการเดินทาง และป้องกันการหาประโยชน์ในทางมิชอบ ทั้งนี้ เนื่องจากก่อนที่จะมีประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ ได้เกิดปัญหากับผู้เดินทางไปประกอบพิธีอัญญามักจะได้รับความเดือดร้อนจากผู้รับขนส่งเสมอ เป็นต้นว่าไม่จัดให้เดินทางไปหรือไม่จัดให้เดินทางกลับ ทำให้รัฐต้องรับภาระจัดเรือโดยสารเพื่อนำผู้ประกอบพิธีอัญญาเดินทางกลับประเทศไทย

ต่อมา ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการอัญญา พ.ศ. ๒๕๒๔ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ และมีการแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ ทำให้มีองค์กรเข้ามารับผิดชอบเรื่องการดำเนินการอัญญาโดยเฉพาะ คือ คณะกรรมการส่งเสริมกิจการอัญญาแห่งประเทศไทย มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน (ซึ่งภายใต้โครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบัน ผู้ดำรงตำแหน่งนี้ได้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม) คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจในการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือมาตรการใดๆ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในอันที่จะให้ความคุ้มครองผู้ที่ประสงค์จะเดินทางไปประกอบพิธีอัญญาให้ได้รับความสะดวก ปลอดภัยและมีหลักประกัน และควบคุมกิจการการรับจัดบริการขนส่งการจัดบริการอื่นที่เกี่ยวกับกิจการอัญญา และการโฆษณาหรือการกระทำอื่นใด อันมีลักษณะเป็นการชักชวนเพื่อให้ใช้หรือรับบริการขนส่งหรือการจัดบริการอื่นที่เกี่ยวกับกิจการอัญญา อันเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางธุรกิจสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยผู้กระทำมิได้เป็นตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่ของบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งหรือการจัดบริการอื่นที่เกี่ยวกับกิจการอัญญา

แม้ว่าประเทศไทยเราจะมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้เดินทางไปประกอบพิธีอัญญามาเป็นลำดับก็ตามแต่ก็ยังประสบปัญหาทุกปีตลอดมา ซึ่งพอจะสรุปปัญหาเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ก. ปัญหาที่เกิดขึ้นก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๗

ภายหลังจากที่ได้มีการอนุญาตให้ผู้ประกอบกิจการอัญญาดำเนินการรับบริการขนส่งและดูแลผู้อัญญา จำนวนมากกว่า ๔๓ รายทั่วประเทศ ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการอัญญา พ.ศ. ๒๕๒๔ และพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการอัญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๒ ปรากฏว่ามีปัญหาและความบกพร่องเกิดขึ้นจากการดำเนินการของผู้ประกอบการดังกล่าว อาทิ เช่น ที่พักอยู่แบบกระจัดกระจายทำให้ยากแก่การจัดการ บางแห่งมีการพักแบบแออัด บางแห่งไม่มีเตียงนอน บางแห่งไม่ถูกสุขลักษณะ และบางแห่งเป็นอาคารที่ไม่มีใบอนุญาต จากเอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินงานกิจการอัญญา ประจำปี ๒๕๔๘ ของ

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ปรากฏว่ามีผู้ประกอบการฮัจญ์มากกว่า ๒๔ รายที่ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทย เป็นต้นว่า เช่าที่พักไม่ถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงกิจการฮัจญ์ ราชอาณาจักรราชอาณาจักรระเบียบ จัดที่พักสูงจนจยอยู่กันอย่างแออัด ไม่ดูแลจัดส่งสูงจนจยให้เรียบร้อย และนำคนต่างชาติที่ไม่ใช่สัญชาติไทยเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ในโควตาของประเทศไทยโดยไม่แจ้งให้กรมการศาสนาทราบ รวมทั้งยังมีการนำบุคคลอื่นเข้ามาพักในอาคารที่ฮัจญ์พักอาศัยอยู่ นอกจากนั้นแล้วกระทรวงกิจการฮัจญ์ของราชอาณาจักรราชอาณาจักรระเบียบ ยังได้มีหนังสือมาถึงรัฐบาลไทยในเชิงคำนิรรัฐบาลไทย เรื่องการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมดูแลผู้ประกอบการฮัจญ์ ดังนี้

๑. คณะผู้แทนไทยล้มเหลวในการจัดการเกี่ยวกับโควตาผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์
๒. คณะผู้แทนไทยล้มเหลวในการปฏิบัติตามคำสั่งเกี่ยวกับการประกอบพิธีฮัจญ์ สำหรับกลุ่มที่พำนักอยู่ในราชอาณาจักรราชอาณาจักรระเบียบ
๓. คณะผู้แทนไทยไม่สามารถยื่นตารางเวลากำหนดการเดินทางถึงและเดินทางกลับของผู้แสวงบุญในระยะเวลาที่กำหนด
๔. คณะผู้แทนไทยล้มเหลวในการจัดหาที่พักที่พอเพียงเพื่อรองรับจำนวนผู้แสวงบุญทั้งหมด
๕. คณะผู้แทนไทยล้มเหลวในการจัดหาเช่าที่พักในเขตพื้นที่ที่อยู่อาศัยที่กำหนดให้สำหรับผู้แสวงบุญทั้งหมด
๖. คณะผู้แทนไทยล้มเหลวในการทำสัญญาเช่าที่พักทั้งหมดที่กระทรวงฮัจญ์รับรองและยื่นสัญญาเช่าที่พักบางแห่งล่าช้า
๗. คณะผู้แทนไทยล้มเหลวในการจัดหาที่พักที่มีเตียงนอนสำหรับผู้แสวงบุญ
๘. คณะผู้แทนไทยล้มเหลวในการควบคุมผู้ประกอบการฮัจญ์ในการให้บริการผู้แสวงบุญ พร้อมจัดทำรายละเอียดที่อยู่และสถานที่เช่าภายในระยะเวลาที่กำหนด

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามีไม่ค่อยมีสูงจนจยร้องเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการของผู้ประกอบการฮัจญ์ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากในแต่ละปีจะมีสูงจนจยกลุ่มใหม่ๆ เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ในปีถัดไป จึงเป็นผลให้สูงจนจยเหล่านั้นไม่ทราบข้อมูลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา รวมทั้งสูงจนจยที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ล้วนแล้วแต่มีความประสงค์ที่จะประกอบพิธีกรรมทางศาสนาให้ได้ภาคผลหรือกุศลผลบุญมากที่สุด ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีความอดทนต่อปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่ได้รับและให้ภัยต่อบุคคลที่ก่อปัญหาให้

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นข้างต้น กรมการศาสนาได้ดำเนินการแก้ไข ด้วยการให้เจ้าหน้าที่ของกรมการศาสนาเข้าไปดูแลในเรื่องเกี่ยวกับที่พัก โดยได้จัดทำเป็นโครงการจัดที่พักสำหรับผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ชาวไทย เสนอต่อคณะรัฐมนตรีในวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๑ เพื่อขอการสนับสนุนจากงบประมาณกลางในหมวดเงินอุดหนุนเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนจำนวน ๑๐๐ ล้านบาท ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติ

อนุมัติเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ อนุมัติงบกลางจำนวน ๑๐๐ ล้านบาทให้กรมการศาสนาใช้เป็นเงินสำรองจ่ายค่าที่พักตามที่เสนอ

ข. ปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จนถึงปัจจุบัน

ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติงบกลางจำนวน ๑๐๐ ล้านบาทให้แก่กรมการศาสนาเพื่อใช้ในโครงการจัดหาที่พักสำหรับผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ให้เป็นระบบ เพื่อสะดวกต่อการดูแลและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ฮัจญ์ ทั้งนี้ กรมการศาสนาได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงบกลางดังกล่าว โดยจัดตั้งขึ้นเป็นกองทุนสำหรับผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ และเสนอให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ให้จัดตั้งกองทุนดังกล่าวขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อเป็นเงินสำรองจ่ายค่าที่พักเป็นการล่วงหน้าสำหรับผู้แสวงบุญชาวไทยที่จะเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจ อันแสดงให้เห็นว่าเงินกองทุนนี้เป็นเงินที่มีไว้เพื่อให้ผู้ประกอบการผู้เช่าไปจัดหาบ้านพัก และจะต้องส่งคืนเงินกับกองทุนในภายหลัง แต่ทว่า ข้อเท็จจริงในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ปรากฏว่ากรมการศาสนาได้เป็นผู้ดำเนินการจัดหาบ้านพักเสียเอง โดยนำเงินจากกองทุนนี้ไปใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายค่าเช่าบ้านพักล่วงหน้า และเรียกเก็บจากผู้ประกอบการ ในภายหลัง จากการดำเนินการดังกล่าวผลปรากฏว่ามีการร้องเรียนจากผู้ฮัจญ์และผู้ประกอบการ ในหลายประเด็นดังนี้

๑. ประเด็นเกี่ยวกับที่พักสำหรับผู้ฮัจญ์

มีการร้องเรียนจากผู้ฮัจญ์กล่าวว่าที่พักมีราคาแพงเกินกว่าความเป็นจริง ที่พักบางแห่งมีคุณลักษณะที่ไม่เป็นไปตามที่ประกาศในสื่อโฆษณา รวมทั้งที่พักบางแห่งมีระยะทางความใกล้ไกลไม่เท่ากันหรือมีสภาพที่แตกต่างกันแต่ได้มีการเรียกเก็บในราคาเดียวกัน ซึ่งในประเด็นนี้ทางรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมและอธิบดีกรมการศาสนาได้ยอมรับว่ามีความบกพร่องในการจัดเช่าที่พักตามกรณีที่ร้องเรียนจริง และจะได้ดำเนินการแก้ไขต่อไป

ในเรื่องการเรียกเก็บค่าที่พัก พบว่า ค่าเช่าที่พักที่กรมการศาสนาได้เรียกเก็บจากผู้ฮัจญ์นั้นเป็นการเรียกเก็บในราคาเดียวกันทั้งหมด ซึ่งเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ที่ค่าเช่าจะมีราคาเท่ากันทุกอาคาร ทั้งที่สภาพของที่พัก ระยะทางของที่พัก รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกของแต่ละที่ที่พักรวมกันแตกต่างกัน ซึ่งในประเด็นนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมได้ชี้แจงว่าหากมีการทุจริตก็ต้องมีการแก้ไข และสอบสวนให้เกิดความกระจ่างต่อไป และต่อมาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว รวมทั้งได้มีการสรุปผลการสอบสวนเป็นที่เรียบร้อยแล้วไม่ปรากฏผลว่ามีกรณีทุจริตแต่อย่างใด

ในเรื่องเกี่ยวกับสัญญาเช่าที่พัก พบว่า สัญญาเช่าที่พักที่กรมการศาสนาได้ยื่นต่อสถานทูตราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย เพื่อขอวีซ่า มีคู่สัญญาและเงื่อนไขของสัญญาที่มีความแตกต่างกับสัญญาเช่าที่พักที่กรมการศาสนาเสนอรายงานต่อคณะรัฐมนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาค่าเช่าที่พักของสัญญาทั้งสองฉบับมีความแตกต่างกัน

ในเทศกาลฮัจญ์ ประจำปี ๒๕๔๕ – ๒๕๕๐ การทำสัญญาเช่าที่พักอาคารคารุลมอชชะห์ของคณะอนุกรรมการดำเนินการจัดเช่าที่พักสำหรับผู้แสวงบุญชาวไทยมุสลิมกับผู้เช่าช่วง (นายอับดุลเลาะห์ รอคคาคี) ซึ่งมีปัญหาเรื่องการค้างชำระหนี้สินกับผู้ดูแลผลประโยชน์ของอาคารดังกล่าว (นายอาคิล กือตตอน) ต่อมาเมื่อคณะอนุกรรมการดำเนินการจัดเช่าที่พักสำหรับผู้แสวงบุญชาวไทยมุสลิม ทำสัญญาพร้อมชำระมัดจำค่าที่พักให้แก่ นายอับดุลเลาะห์ รอคคาคี และเมื่อ นายอับดุลเลาะห์ รอคคาคี นำเงินจำนวนนี้ไปให้กับนายอาคิล กือตตอน ประกอบกับผู้แทนกรมการศาสนาไม่ได้นำสัญญาเช่าที่พักอาศัยดังกล่าวไปรับรองกับทางการซาอุดีอาระเบียตามระเบียบว่าด้วยการเช่าที่พัก ทำให้ นายอาคิล กือตตอน ทำสัญญาให้เช่าที่พักอาคารคารุลมอชชะห์กับประเทศเยเมน ส่วนเจ้าหน้าที่ทางการไทยก็คิดว่า ได้ทำสัญญาเช่าที่พักกับนายอับดุลเลาะห์ รอคคาคี เรียบร้อยแล้ว เมื่อผู้ประกอบการของประเทศไทยนำสัญญาขยับไปถึงที่พักอาคารคารุลมอชชะห์ ปรากฏว่ามีสัญญาขยับจากประเทศเยเมนเข้าพักในอาคารดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ทำให้สัญญาขยับไทยไม่สามารถเช่าที่พักได้ ต้องไปหาที่พักอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย ห่างไกลจากมัสยิดเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า ๓ กิโลเมตร ทำให้สัญญาขยับลำบากในการเดินทางไปประกอบศาสนกิจ สัญญาขยับบางกลุ่มต้องเปลี่ยนสถานที่พักอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากที่พักที่ทางการแก้ปัญหาให้เป็นที่พักชั่วคราว เมื่อมีผู้เข้ามาเช่าพักก็ต้องให้สัญญาขยับของประเทศไทยเปลี่ยนสถานที่ไปเรื่อยๆ จากการทำสัญญาเช่าที่พักนี้เอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมยอมรับว่าคณะอนุกรรมการดำเนินการจัดเช่าที่พักสำหรับผู้แสวงบุญชาวไทยมุสลิม ไม่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอาหรับ จึงทำให้เกิดปัญหาเรื่องการทำสัญญาเช่าที่พัก

๒. ประเด็นเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่

พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ไปทำหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่สัญญาขยับนั้น มิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้มีการมอบหมาย และ ไม่มีความรับผิดชอบ ถึงแม้ว่าจะมีการจ้างนักเรียนไทยที่ศึกษาอยู่ที่ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ทำหน้าที่ดูแลแทน แต่ปรากฏว่าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวกได้อย่างเต็มที่ ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมาก ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม และอธิบดีกรมการศาสนาได้ชี้แจงว่า ในเรื่องนี้จะต้องมีการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ที่จะเดินทางไปอำนวยความสะดวกให้แก่สัญญาขยับในครั้งต่อไปให้เคร่งครัดมากขึ้น

๓. ประเด็นเกี่ยวกับการออกวีซ่าล่าช้า

ปัญหานี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเกือบทุกปี โดยเกิดจากหลายสาเหตุ เป็นต้นว่า เมื่อได้มีการยื่นเอกสารให้แก่กรมการศาสนา เพื่อยื่นต่อสถานทูตราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียแล้ว หากปรากฏว่ามีปัญหาเกิดขึ้นจากการตรวจสอบเอกสารดังกล่าว กรมการศาสนาไม่อาจแก้ไขปัญหาได้ และไม่ได้แจ้งให้ผู้ประกอบการฮัจญ์แก้ไขปัญหาในทันที เป็นผลทำให้การออกวีซ่าให้กับสัญญาขยับรายนั้นต้องล่าช้าออกไปอีกประการหนึ่ง ความล่าช้าในการออกวีซ่ามีสาเหตุจากความล่าช้าในการจัดทำสัญญาเช่าบ้านพัก เนื่องจากสัญญาเช่าบ้านพักเป็นเอกสารหนึ่งที่ใช้ประกอบการยื่นขอวีซ่า

๔. ประเด็นเกี่ยวกับเครื่องบินโดยสาร

จากข้อเท็จจริงที่ผ่านมา กำหนดการเดินทางและการจองตั๋วเครื่องบินกระทำโดยผู้ประกอบการฮ้างญี่แต่ละราย เป็นผลทำให้การเดินทางของสูงญาจ๋แต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน ทั้งสายการบิน การต่อเครื่องบิน และการพักในช่วงระหว่างการเดินทางต่อ ในบางครั้งสูงญาจ๋บางกลุ่มต้องพักรอเพื่อต่อเครื่องบินที่สนามบินเป็นเวลาหลายชั่วโมง

๕. ประเด็นอื่นๆ

ในการเดินทางไปประกอบพิธีฮ้างญี่ปี พ.ศ.๒๕๔๙ - ๒๕๕๐ พบว่ามีผู้ประกอบการบางรายฝ่าฝืนระเบียบ ได้จัดส่งสตรีที่ตั้งครรภ์ประมาณ ๘ เดือน เดินทางไปประกอบพิธีฮ้างญี่

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับการจัดการและการบริหารกิจการฮ้างญี่นี้สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและหลากหลายสาเหตุ ผู้ที่จะทำหน้าที่แก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นทางการก็คือคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮ้างญี่แห่งประเทศไทย แต่ปรากฏว่าคณะกรรมการชุดดังกล่าวได้มีการประชุมปรึกษาหารือกันเพียงเดือนละหนึ่งครั้ง เป็นผลทำให้การรับทราบปัญหาและการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาทำได้ไม่ทันท่วงที รวมทั้งไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

บทที่ ๒

ข้อเสนอจากการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ของชาวมุสลิมในประเทศไทย สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้คำริให้จัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการฮัจญ์ทุกภาคส่วน เพื่อรับฟังปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข จึงได้จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นรวมทั้งสิ้นสามครั้ง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้เข้าร่วมประชุม

กลุ่มผู้ได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมประกอบไปด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

๑. จุฬาราชมนตรี
๒. คณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทย ได้แก่
 - ๒.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
 - ๒.๒ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
 - ๒.๓ ปลัดกระทรวงคมนาคม
 - ๒.๔ ปลัดกระทรวงมหาดไทย
 - ๒.๕ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ
 - ๒.๖ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข
 - ๒.๗ ผู้แทนกรมการปกครอง
 - ๒.๘ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 - ๒.๙ ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - ๒.๑๐ ผู้แทนกรมประมงล่าวกลาง
 - ๒.๑๑ ผู้แทนสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ
 - ๒.๑๒ ผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
 - ๒.๑๓ ผู้ทรงคุณวุฒิ
 - ๒.๑๔ อธิบดีกรมการศาสนา
๓. คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
๔. สถานทูตราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย
๕. การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย
๖. กรมการขนส่งทางอากาศ
๗. สายการบิน
๘. ผู้ประกอบการ

๕. ผู้นำกลุ่ม (แชนะฮ์)

๑๐. สูญญาย์

๑๑. ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)

วันที่ สถานที่ และจำนวนผู้เข้าร่วม

ครั้งที่ ๑ วันอังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ณ โรงแรม ซี.เอส.ปัตตานี จังหวัดปัตตานี
กลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนประมาณ ๑๕๐ คน จากพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง

ครั้งที่ ๒ วันพฤหัสบดีที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ณ โรงแรมภูเก็ตเมอร์ลิน จังหวัดภูเก็ต
กลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนประมาณ ๘๐ คน จากพื้นที่ภาคใต้ตอนบน

ครั้งที่ ๓ วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ณ ห้อง ๓๐๖-๓๐๘ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒
ถนนอุทองใน กรุงเทพฯ กลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนประมาณ ๑๐๐ คน จากพื้นที่ภาคกลาง
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ

สรุปผลการประชุมรับฟังความคิดเห็น

๑. สถานที่พัก

ปัญหาเกี่ยวกับบ้านพักได้ทวีความรุนแรงขึ้นในช่วงปี ๒๕๔๗ ถึง ๒๕๔๘ ที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุสำคัญ มาจากการที่กรมการศาสนาเข้ามาดำเนินการเป็นผู้จัดหาบ้านพัก สำหรับสุญญาย์เสียเอง ซึ่งได้เกิดความผิดพลาด ยุ่งยากและเกิดความเสียหายแก่สุญญาย์หลายประการ อาทิเช่น การทำสัญญาเช่าซ้อนกับผู้เช่ารายอื่น ทำให้สุญญาย์ไทยจำนวนมาก ไม่มีที่พักอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง สถานที่พัก ตั้งอยู่ห่างไกลจากสถานที่สำคัญทางศาสนาซึ่งเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจ เกิดข้อเคลือบแคลงสงสัยในเรื่อง อัตราค่าเช่าที่สูงเกินจริง ฯลฯ เป็นต้น ดังนั้น การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงได้แก่การที่กรมการศาสนา ควรส่งมอบภารกิจเรื่องการจัดหาบ้านพัก ให้เป็นความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ ทั้งเรื่องการติดต่อและ การเข้าทำสัญญาเช่า เนื่องจากคุณภาพและความปลอดภัยของบ้านพัก ต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดเงื่อนไขและ มาตรฐานที่ถูกควบคุมโดยทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียอยู่แล้ว กล่าวคือ บ้านพักทุกหลังต้องได้รับ หนังสือรับรอง (คัสเรียห์) จากทางการ เจ้าของอาคารจึงจะสามารถให้เช่าได้ นอกจากนั้น ระยะเวลาใกล้หรือ ไกลจากมัสยิดฮารอม ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวกำหนดราคาค่าบริการอัญญ์ของผู้ประกอบการ ซึ่งสุญญาย์ โดยส่วนใหญ่ หรืออาจกล่าวได้ว่าเกือบทั้งหมด ประสงค์จะอยู่ใกล้มัสยิดฮารอม เพื่อจะได้เดินทางไป สะมาด ได้ครบทุกเวลา จึงอาจกล่าวได้ว่า สุญญาย์จะต้องเลือกผู้ประกอบการและผู้นำกลุ่ม (แชนะฮ์) ที่จะ เสนอบริการให้แก่คนด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นไปตามกลไกตลาดกับการแข่งขันด้านบริการของผู้ประกอบการแต่ละ ราย อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความยึดหยุ่นตามสมควรในการจัดหาบ้านพัก กรมการศาสนา จะต้องผ่อนปรนระเบียบที่กำหนดจำนวนผู้เข้าพักขั้นต่ำ ๓๐๐ คนต่อหลังในปัจจุบัน โดยจะต้องลดจำนวนลง ตามสภาพที่สามารถปฏิบัติได้จริง

๒. การออกวีซ่า

ความล่าช้าของการออกวีซ่า โดยสถานทูตราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย นั้น มีสาเหตุมาจากการออกหนังสือรับรองมุสลิมและหนังสือรับรองเครือญาติ (มะห์รอม) ที่ต้องผ่านการรับรอง ทั้งจากอิหม่ามประจำมัสยิด คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และสำนักจุฬาราชมนตรี รวมทั้งต้องยื่นเอกสารประกอบการยื่นขอวีซ่าชุดเดียวกันต่อทั้งสถานทูตราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียและที่กรมการศาสนา ดังนั้น หากคัดค้านตอนการรับรองมุสลิมและหนังสือรับรองเครือญาติ (มะห์รอม) ที่สำนักจุฬาราชมนตรีออก รวมทั้งยกเลิกการยื่นเอกสารประกอบการขอวีซ่าที่กรมการศาสนาออก และให้เหลือแต่ยื่นขอวีซ่าที่สถานทูตเพียงแห่งเดียว ก็จะช่วยให้ขั้นตอนการขอวีซ่าลดลง การพิจารณาอนุมัติวีซ่าก็จะเป็นไปได้ด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การออกวีซ่า ยังเกี่ยวพันกับปัญหาสัญญาเช่าบ้านพักอีกด้วย ดังนั้น จึงต้องรีบดำเนินการเรื่องสัญญาเช่าบ้านพักให้เรียบร้อยโดยเร็ว หรือหากสถานทูตแยกส่วนสัญญาเช่าบ้านพักออกจากการพิจารณาวีซ่า ก็จะช่วยให้พิจารณาออกวีซ่าได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ไปอีก

๓. การส่งผู้แทนเข้าร่วมเจรจากับทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

ปัญหาที่สำคัญของการเจรจากับทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียก็คือ ผู้แทนผู้เข้าร่วมเจรจา จะต้องมิใช่ฐานะ สักคีย์รีและตำแหน่งในระดับที่ทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียให้การยอมรับ และมีความสามารถสื่อสารได้ดีทั้งภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษ และดูเหมือนว่า ความเชื่อถือของคู่เจรจาในระดับนี้ทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย จะให้ความสำคัญแก่นุกลการด้านการทูตเป็นอันดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม หากไม่สามารถสถาปนาทางสุลประจํานครเมกกะเป็นการถาวรได้ในขณะนี้ การแต่งตั้งคณะผู้แทนผู้เจรจา ก็จำเป็นต้องพิจารณาคัดเลือกจากบุคคลที่ทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียคาดหวังหรือกำหนดคุณสมบัติไว้เป็นสำคัญ

๔. การเจรจาจำนวนสูงญาจย

ก่อนอื่น ควรเข้าใจก่อนว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่ไม่ใช่มุสลิม (Non-Muslim Country) จึงมิได้ถูกกำหนดจำนวนโควตา (Quota) ผู้แสวงบุญ ตามสัดส่วนผู้แสวงบุญ ๑ คน ต่อจำนวนประชากร ๑,๐๐๐ คน อย่างไรก็ตาม ความจำเป็นที่จะต้องแจ้งประมาณการจำนวนสูงญาจยที่แน่นอนล่วงหน้า ก็เพื่อให้ทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียเตรียมการเรื่องการอำนวยความสะดวกต่างๆ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ การกำหนดจำนวนเช่นนี้ เรียกว่า การจัดสรรจำนวน (Allotment) ซึ่งคำนวณจากจำนวนประชากรมุสลิมในประเทศเช่นกัน เพียงแต่ไม่เคร่งครัดเรื่องสัดส่วนต่อจำนวนประชากรเหมือนกับประเทศที่ถูกกำหนดโควตา จำนวนผู้แสวงบุญที่จะได้รับการจัดสรร จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการเจรจาต่อรองของคณะผู้แทนไทยเป็นปัจจัยสำคัญ

ปัจจุบันคณะผู้แทนผู้เข้าร่วมเจรจา ต้องถือตัวเลขจำนวนสูงญาจยที่ประมาณการอย่างหยาบๆ ไปแจ้งแก่ทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย จึงกลายเป็นว่าถูกกำหนดจำนวนไปแล้วในขั้นต้นของการเจรจา ต่อเมื่อภายหลัง จำนวนสูงญาจยที่จะเดินทางจริงมีมากกว่าที่แจ้งไว้แต่แรก จึงเป็นเรื่อง

ผู้ขากแก่คณะผู้เจรจาที่จะต้องขึ้นหนังสือและยื่นยันจำนวนที่แท้จริงอีก ดังนั้น แนวทางแก้ไขที่ดีที่สุดสำหรับกรณีนี้ จึงอยู่ที่ผู้ประกอบการจะต้องแจ้งยื่นยันจำนวนสูงจนกว่าที่แท้จริง ก่อนที่คณะผู้แทนผู้เจรจาจะเดินทางไปเจรจากับทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ซึ่งกำหนดเวลาที่เหมาะสมว่าควรเป็นเมื่อใดนั้น สมควรที่คณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทยจะต้องจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานล่วงหน้า และการแจ้งยื่นยันยอดจำนวนสูงจนกว่าที่แท้จริงนั้น ยังเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาอื่นอีก เช่น การแจ้งจำนวนเที่ยวบินของสายการบินไทยต่อทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ซึ่งจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกัน

๕. การรับรองมุสลิมและรับรองเครือญาติ(มะหฺรอม)

ประเด็นเรื่องนี้ คล้ายกับการพิจารณาออกวีซ่า กล่าวคือ ถ้าตัดขั้นตอนการรับรองโดยสำนักจุฬาราชมนตรีออก ก็จะช่วยให้ลดการเสียเวลา รวมทั้งลดค่าใช้จ่ายลงไปได้ส่วนหนึ่ง และให้เหลือเพียงการรับรองโดยอิหม่ามประจำมัสยิดกับคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด สำหรับการรับรองเครือญาติ(มะหฺรอม)นั้น นอกจากทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียจะต้องการหนังสือรับรองแล้ว ยังต้องการทะเบียนสมรสอีกด้วย ดูว่าน่าจะเป็นการซ้ำซ้อน หากตัดอย่างใดอย่างหนึ่งออก โดยที่ทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียให้การยอมรับ ก็จะช่วยลดความยุ่งยากได้พอสมควร

อย่างไรก็ตาม การเซ็นรับรองโดยประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่ให้การรับรองแก่บุคคลนอกพื้นที่ของตนนั้นควรควรงเว้น และสมควรพิจารณาทบทวนกำหนดขอบเขตให้การรับรองเฉพาะพื้นที่ในความรับผิดชอบเท่านั้น และการปลอมแปลงหนังสือรับรอง ผู้กระทำก็สมควรได้รับการลงโทษอย่างเด็ดขาดด้วยเช่นกัน

๖. สายการบินรับส่งสูงจนกว่า

เนื่องจากไม่มีสายการบินที่บินในเส้นทางปกติ (Schedule Airline) สำหรับสูงจนกว่าภาคใต้ จึงจำเป็นต้องใช้บริการแบบเช่าเหมาลำ (Chartered Flights) ซึ่งบริหารจัดการโดยบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) หรือสายการบินอื่นภายใต้ความรับผิดชอบของการบินไทยเท่านั้น ทำให้สูงจนกว่าต้องจ่ายค่าตัวราคาแพงกว่าปกติประมาณ ๒,๐๐๐-๓,๐๐๐ บาท แนวทางแก้ไขจึงได้แก่ การเจรจาขอลดค่า Loyalty Fee ที่การบินไทยต้องจ่ายแก่สายการบินของทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียลง หรือการเปิดแข่งขันด้านการบินโดยเสรี กล่าวคือ เปิดให้สายการบินอื่น สามารถเสนอการบริการและราคาได้อย่างเสรี ซึ่งประโยชน์จะตกแก่ผู้แสวงบุญโดยตรง

ปัญหาของสูงจนกว่านอกพื้นที่ภาคใต้ก็คือ สายการบินไทยมิได้เปิดให้บริการ ต้องไปใช้บริการสายการบินอื่น ผู้แสวงบุญต้องเสียเวลาและเหนื่อยล้ากับการเดินทาง เพราะมิได้บินตรง อีกทั้งยังต้องแวะเปลี่ยนเที่ยวบินในประเทศอื่นอีก จึงสมควรที่การบินไทยจะจัดเพิ่มการบริการแก่สูงจนกว่าจากส่วนกลางด้วย อย่างไรก็ตาม การจัดการแบบที่ต้องเปลี่ยนเที่ยวบินนี้ อาจไม่ใช่ปัญหาเสียทั้งหมด เพราะผู้ประกอบการบางราย ถือเป็นโอกาสที่จะจูงใจให้ผู้แสวงบุญเลือกใช้บริการ ด้วยการจัด โปรแกรม

ท่องเที่ยวหรือพักผ่อนระยะเวลาสั้นๆ ในประเทศที่ต้องแวะเปลี่ยนเที่ยวบิน ซึ่งก็พบว่าผู้แสวงบุญจำนวนไม่น้อยพอใจกับการบริการในลักษณะนี้

ปัญหาที่เกิดผลกระทบต่อสายการบินคือ จำนวนสูงญาติที่ไม่แน่นอน ทำให้ต้องแจ้งจำนวนเที่ยวบินต่อทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียภายในวันที่ ๑๕ เดือนธันวาคม ด้วยจำนวนสูงญาติที่เกินจริง กระทบต่อการจัดช่องทางการบินของการทำอากาศยานแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย นอกจากนี้ การออกวีซ่าล่าช้า ทำให้สูงญาติบางส่วนที่ไม่ได้รับวีซ่า ต้องยกเลิกการเดินทาง ก็ก่อให้เกิดความเสียหายแก่การบินไทยด้วย

๑. อัตราค่าบริการที่เรียกเก็บจากสูงญาติ

อาจกล่าวได้ว่าผู้ประกอบการเรียกเก็บค่าบริการจากสูงญาติค่อนข้างสูง โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ค่าใช้จ่ายรายการใหญ่ๆ ได้แก่ ค่าที่พัก และค่าตัวเครื่องบิน หากสามารถต่อรองทั้งสองรายการให้ลดลงได้ ก็จะทำให้อัตราค่าบริการถูกลง อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทย โดยกรมการศาสนา สมควรที่จะมีหน่วยงานที่ คอยทำหน้าที่วิเคราะห์ต้นทุนที่แท้จริงของผู้ประกอบการ ในแต่ละพื้นที่ และประกาศราคากลางให้ทราบอย่างทั่วถึง เพื่อที่สูงญาติจะได้พิจารณาและคาดหวังได้ว่า ราคาที่ตนเองจ่ายนั้น สมควรที่จะได้รับการบริการด้านต่าง ๆ ในระดับใด เช่น สภาพของที่พัก คุณภาพอาหาร ฯลฯ เป็นต้น

๒. การบริการของหน่วยแพทย์ไทย

การบริการด้านการรักษาพยาบาล หน่วยแพทย์ไทยมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร และเวชภัณฑ์พอสมควร ปัญหาที่สำคัญได้แก่ สูงญาติไม่ได้เตรียมความพร้อมด้านสุขภาพไปก่อนเดินทาง การไม่ให้ความสำคัญกับการฉีดวัคซีนและการไม่พกสมุดสุขภาพ เมื่อเกิดเจ็บป่วย จึงยากที่จะรักษาพยาบาลให้หายป่วยโดยเร็ว จึงสมควรณรงค์ให้สูงญาติเห็นความสำคัญในเรื่องการเตรียมสุขภาพและการดูแลตนเองก่อนการเดินทาง ต้องฉีดวัคซีนให้ครบถ้วน รวมทั้งรณรงค์ให้พกสมุดบันทึกสุขภาพตลอดเวลาที่อยู่ ณ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้นำกลุ่ม(แชะฮ์)บางราย เจตนานำผู้ป่วยไปด้วยทั้งที่รู้ว่าป่วย หรือเป็นผู้ป่วยวิกฤตโรค ผู้ติดเชื้อสาหัสร้ายแรง และผู้ป่วยโรคติดต่อร้ายแรง รวมทั้งเกิดกรณีสูงญาติบางรายปกปิดเรื่องการตั้งครรภ์ ซึ่งหากเกิดกรณีเหล่านี้ สมควรที่ผู้ประกอบการและผู้นำกลุ่ม(แชะฮ์)จะต้องรับผิดชอบ และได้รับการลงโทษอย่างเด็ดขาดจริงจัง จึงเป็นหน้าที่ของกรมการศาสนาที่จะต้องประกาศให้ผู้ประกอบการและผู้นำกลุ่ม(แชะฮ์) ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ และกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนให้ชัดเจนเป็นประจำทุกปี

๓. คณะผู้อำนวยความสะดวก

ปัญหาเกิดจากการแต่งตั้งคณะผู้อำนวยความสะดวก ที่อาศัยเป็นช่องทางของการเอื้อประโยชน์ในระบบอุปถัมภ์ จึงพบว่า ผู้อำนวยความสะดวกบางรายไม่มีความรู้ความสามารถ

เพียงพอที่จะช่วยเหลือผู้อื่นได้ ดังนั้น จึงสมควรที่คณะกรรมการส่งเสริมกิจการอัญญา จะต้องพิจารณา สรรหาบุคคล เพื่อให้ได้มาซึ่งคณะผู้อำนวยความสะดวกที่มีความรู้ความสามารถที่ตีเพียงพอ และมีเจตนา เพื่อไปอำนวยความสะดวกแก่ผู้อื่นอย่างแท้จริง รวมทั้งควรประกอบไปด้วยตัวแทนจากส่วนงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและครอบคลุมทุกพื้นที่ เช่น ผู้แทนจากศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เพื่อไปช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้แสวงบุญจากภาคใต้ เป็นต้น นอกจากนี้ ควรจัดให้มีชุดยูนิฟอร์ม สำหรับคณะผู้อำนวยความสะดวกทุกคน จะต้องแต่งกายอย่างมีเอกลักษณ์เป็นที่สะดุดตาแก่สูงอาย์ชาวไทย และยื่นประจำอย่างกระจัดกระจายตามพื้นที่ที่สำคัญๆ เพื่อให้สูงอาย์เรียกร้องขอความช่วยเหลือ ได้อย่างถูก คนและทันท่วงทีเมื่อมีความจำเป็นต้องขอความช่วยเหลือ

๑๐. การบริการระหว่างผู้นำกลุ่ม(แชะฮ์)กับสูงอาย์

ปัญหาเรื่องสูงอาย์ที่สูบบุหรี่ กับผู้ไม่สูบบุหรี่ ควรมีข้อกำหนดให้ผู้นำกลุ่ม (แชะฮ์) จะต้อง จัดระเบียบให้มีการแยกส่วนพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่ ออกจากพื้นที่ของส่วนรวมที่ต้องใช้ร่วมกัน เพื่อมิให้เกิด ข้อบาดหมางระหว่างผู้แสวงบุญด้วยกัน และต้องจัดให้มีนักวิชาการศาสนาประจำกลุ่มให้ความรู้และ คำแนะนำแก่สูงอาย์ รวมทั้ง ควรให้มีการทำสัญญาระหว่างผู้นำกลุ่ม(แชะฮ์)กับสูงอาย์ เพื่อให้มีหลักฐาน เป็นหนังสือเป็นการยืนยันสิทธิระหว่างกัน ในกรณีที่พักใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิตก่อนเดินทาง หรือหากสูงอาย์ ยกเลิกการเดินทาง ก็สมควรต้องรับผิดชอบความเสียหายด้วยภายใต้สัญญานี้

นอกจากนั้น ในกรณีที่ผู้ประกอบการหรือผู้นำกลุ่ม (แชะฮ์) ปฏิบัติผิดกฎหมาย เช่น การปลอมแปลงหนังสือเดินทางให้แก่คนต่างด้าว ฯลฯ สมควรที่คณะกรรมการส่งเสริมกิจการอัญญาจะต้อง พิจารณาลงโทษผู้ประกอบการหรือผู้นำกลุ่ม(แชะฮ์)อย่างเด็ดขาดจริงจัง

๑๑. การดำเนินการในเรื่องต่างๆ ของทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

ปัญหาเรื่องการให้บริการสูงอาย์ชาวไทยที่ไม่ได้มาตรฐาน การตรวจคนเข้าเมืองล่าช้า การจัดรถขนส่งสูงอาย์ การจัดอาหารที่อารอฟะห์และมินาที่ไม่ได้คุณภาพ ฯลฯ ล้วนเป็นอำนาจ การตัดสินใจและการดำเนินการของทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียแต่เพียงฝ่ายเดียว ดังนั้น การ เรียกร้องให้ปรับปรุงคุณภาพหรือยกระดับมาตรฐานการบริการจากทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย จึง ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเจรจาต่อรองของคณะผู้แทนผู้เจรจาเป็นสำคัญ ซึ่งความสำเร็จหรือล้มเหลว จะขึ้นอยู่กับ การแต่งตั้งคณะผู้แทนผู้เจรจาที่ต้องได้รับการยอมรับเชื่อถือจากทางการราชอาณาจักร ซาอุดีอาระเบียดังที่กล่าวไปแล้ว

บทที่ ๓

บทสรุปในการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการอัญมณี พ.ศ. ๒๕๒๔

จากการศึกษาปัญหาการจัดการอัญมณีในปีที่ผ่านมา รวมทั้งผลจากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั่วประเทศ สรุปได้ว่า ในการออกแบบระบบ (System) การบริหารกิจการอัญมณีแบบใหม่นั้น มีข้อที่ควรคำนึงถึงดังต่อไปนี้

๑. จะต้องทำการปรับปรุงแก้ไขขององค์กรการบริหารกิจการอัญมณีเสียใหม่ โดยคณะผู้บริหารจะต้องประกอบไปด้วยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการบริหารกิจการอัญมณีอย่างแท้จริง และสามารถอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่และเต็มเวลา

๒. กำหนดบทบาทหน้าที่ และอำนาจความรับผิดชอบขององค์กร หน่วยงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจการอัญมณีทุกภาคส่วนให้ชัดเจน โดยจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักขององค์กรหรือหน่วยงานหรือบุคคลนั้น

๓. จะต้องให้ความสำคัญแก่คณะผู้แทนผู้เจรจา การที่สุภญาญ์ชาวไทย จะได้รับประโยชน์เพียงใดจากทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ย่อมขึ้นอยู่กับอำนาจและความสามารถในการเจรจาต่อรองของคณะผู้แทนผู้เจรจาคณะนี้

ดังนั้น องค์ประกอบของระบบ (System) การบริหารกิจการอัญมณี ที่เป็นกลไกอันสำคัญยิ่ง (Mechanism) ต่อการขับเคลื่อนให้การไปประกอบพิธีอัญมณีของชาวมุสลิมในประเทศไทย ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างน้อยที่สุดจะต้องประกอบไปด้วยองค์กรหรือหน่วยงานหรือคณะบุคคล ที่มีการกำหนดหน้าที่และบทบาทอย่างชัดเจน ดังต่อไปนี้

๑. องค์กรส่งเสริมและกำกับดูแลกิจการอัญมณี

มีอำนาจหน้าที่และบทบาทในฐานะผู้ให้การส่งเสริมสนับสนุน (Facilitator) และกำกับดูแล (Regulator) เช่น การควบคุมมาตรฐานผู้ประกอบการและผู้นำกลุ่ม (แชนะฮ์) เพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิประโยชน์ของสุภญาญ์ การทำหน้าที่เป็นหน่วยงานวิเคราะห์ต้นทุนผู้ประกอบการและประกาศราคากลางอัตราค่าจัดบริการอัญมณีจำแนกตามพื้นที่ เป็นต้น โดยมีองค์ประกอบคณะผู้บริหารองค์กร ๒ ระดับ คือ

ก. คณะกรรมการส่งเสริมกิจการอัญมณี รับผิดชอบด้านการกำหนดนโยบายส่งเสริมกิจการอัญมณี

ข. เลขาธิการองค์กรบริหารกิจการอัญมณี ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าสำนักงานด้านการบริหารองค์กร และการบริหารงานบุคคล

ทั้งนี้ คณะผู้บริหารทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกิจการอัญมณีเป็นอย่างดี อุทิศตนและเวลาให้แก่การบริหารองค์กร ได้อย่างเต็มที่

๒. คณะผู้แทนผู้เจรจา

ทำหน้าที่เจรจาต่อรองกับทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียในเรื่องต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์แก่สูงอาย์ชาวไทยมากที่สุด คณะผู้ปฏิบัติหน้าที่นี้ จะต้องเป็นบุคคลที่มี ฐานะ ศักดิ์ศรีและตำแหน่งในระดับที่ทางการซาอุดีอาระเบียให้การยอมรับเชื่อถือ และหน่วยงานที่ถือได้ว่าเป็นที่ยอมรับสำหรับการเจรจาต่อรองระหว่างประเทศ ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งสมควรรับเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนผู้เจรจา โดยที่แนวทางการแก้ไขในระยะยาวที่ดีที่สุด ก็คือ การสถาปนากงสุลฮัจญ์ประจำนครเมกกะเป็นการถาวร

๓. ผู้ประกอบการและผู้นำกลุ่ม(แชะฮ์)

ทำหน้าที่จัดบริการฮัจญ์ให้แก่ผู้ประสงค์จะเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ โดยรับผิดชอบดูแลสูงอาย์ตั้งแต่การเตรียมตัวก่อนเดินทาง การเดินทางไป การกินอยู่พักแรมและการดำรงชีพ รวมทั้งการประกอบพิธีฮัจญ์ระหว่างอยู่ในราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย จนกระทั่งเดินทางกลับ คุณภาพของการให้บริการและอัตราค่าบริการ จะถูกกำกับและควบคุมโดยองค์กรส่งเสริมและกำกับดูแลกิจการฮัจญ์ การควบคุมจากทางการราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย รวมทั้งการแข่งขันด้านการตลาดและการบริการระหว่างผู้ประกอบการกันเอง ซึ่งจะเป็นไปตามกลไกตลาด อย่างไรก็ตาม หากพบว่าผู้ประกอบการและผู้นำกลุ่ม(แชะฮ์)รายใด มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ปฏิบัติผิดกฎหมาย หรือระเบียบอันชอบธรรมของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจญ์แห่งประเทศไทย หรือเออาร์คเอเอเปียบสูงอาย์ ก็สมควรได้รับการลงโทษอย่างเด็ดขาดเป็นการตอบแทนเช่นกัน

บทที่ ๔

ตราพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติกิจการฮัจญ์ พ.ศ.

๑. หลักการและเหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้บัญญัติเรื่องการอำนวยความสะดวก ดูแลการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ และการควบคุม การจัดการเกี่ยวกับกิจการฮัจญ์ ยังไม่รัดกุมเพียงพอ จึงสมควรจัดตั้งสำนักงานกิจการฮัจญ์ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ โดยให้มีกองทุนส่งเสริมกิจการฮัจญ์ เป็นกองทุนหมุนเวียนในสำนักงานกิจการฮัจญ์ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการอันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการฮัจญ์ และให้ผู้ประกอบการจัดการบริการกิจการฮัจญ์จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน สนับสนุนให้สมาชิกออมทรัพย์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และโอนการสนับสนุนทางการเงินของรัฐ โดยเปลี่ยนจากการให้แก่หน่วยงานต่างๆ ของรัฐมารวมให้แก่กองทุนนี้เพียงแห่งเดียว รวมทั้งกำหนดให้นายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสำนักงานกิจการฮัจญ์เพื่อการประสานงานกับรัฐบาลของราชอาณาจักรราชอาณาจักรอาระเบีย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดเอกภาพในการสนับสนุนและส่งเสริมกิจการฮัจญ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. องค์ประกอบคณะกรรมการกิจการฮัจญ์

ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัทท่าอากาศยานไทยจำกัด (มหาชน) กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจำนวนหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ

ให้เลขานุการเป็นกรรมการและเลขานุการ

๓. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการฮัจญ์

(๑) กำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมกิจการฮัจญ์

(๒) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) พิจารณานุมัติแผนการดำเนินงานและแผนการเงินของสำนักงาน รวมทั้งควบคุมดูแล โดยทั่วไปซึ่งการดำเนินงานของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

(๔) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง เกี่ยวกับการคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ การลงโทษ พนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนการกำหนดเงินเดือน ค่าจ้าง และผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ของพนักงานและลูกจ้าง

(๕) ออกระเบียบว่าด้วยการประชุมของคณะกรรมการ

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน และการปฏิบัติหน้าที่แทน และการรักษาการแทน

(๗) พิจารณางบดุลและรายงานการรับจ่ายเงินของสำนักงาน

(๘) แต่งตั้งและถอดถอนเลขาธิการ รองเลขาธิการ และกรรมการบริหารกองทุน

(๙) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การลงโทษปรับทางปกครอง การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต

(๑๐) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดการกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๑๑) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับสมัครสมาชิก การลาออกจากสมาชิก การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การกำหนดสิทธิประโยชน์ ผลประโยชน์ตอบแทนและสวัสดิการอื่น

(๑๒) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๔. คณะผู้แทนอัยกัทางกการ

ในแต่ละปีให้คณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งคณะผู้แทนอัยกัทางกการขึ้นคณะหนึ่งจำนวนไม่เกินสิบสองคน เพื่อเสนอให้คณะกรรมการแต่งตั้งเป็นคณะผู้แทนอัยกัทางกการ

คณะผู้แทนอัยกัทางกการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนของราชอาณาจักรราชอาณาจักรระเบียบในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) จัดส่งจำนวนบุคคลที่จะเดินทางไปประกอบพิธีอัยกัในปีนั้นให้แก่สถานกงสุลหรือสถานเอกอัครราชทูตราชอาณาจักรราชอาณาจักรระเบียบประจำประเทศไทย

(ข) ตระเตรียมที่พักของผู้เดินทางไปประกอบพิธีอัยกัเพื่อเสนอให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการจัดบริการกิจการอัยกัพิจารณา

(ค) จัดทำแผนการเดินทางเข้าไปยังราชอาณาจักรราชอาณาจักรระเบียบของผู้เดินทางไปประกอบพิธีอัยกัส่งให้แก่รัฐบาลราชอาณาจักรราชอาณาจักรระเบียบ

(ง) ประสานงานด้านอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๒) อำนาจความสะดวกให้ผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) ประสานงานกับผู้ประกอบการขนส่งทางอากาศ ในการจัดจำนวนเที่ยวบินให้เพียงพอต่อผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ และเรื่องอื่นๆ

(ข) ดูแลสุขภาพอนามัยและป้องกัน ควบคุมและรักษาโรคภัยให้แก่ผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์

(ค) อบรมการปฏิบัติตนของผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์เมื่ออยู่ในราชอาณาจักร ซาอุดีอาระเบียในด้านศาสนา สังคม และข้อกฎหมาย

(ง) อำนาจความสะดวกด้านอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๓) ดำเนินการใดๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินการเมื่อสิ้นสุดการประกอบพิธีฮัจญ์ที่ตนรับผิดชอบเสนอคณะกรรมการ

๕. วัตถุประสงค์ของสำนักงานกิจการฮัจญ์

(๑) เป็นองค์กรในการบริหารกิจการฮัจญ์ของประเทศไทย

(๒) สนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้แทนฝ่ายไทยในการเจรจากับราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียและประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกักับกิจการฮัจญ์

(๓) ดูแล และอำนวยความสะดวกในเรื่องเกี่ยวกับการเดินทาง การจัดส่งสวัสดิการทางด้านการแพทย์และอื่นๆ ให้แก่ชาวไทยที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) จัดบริการกิจการฮัจญ์ หรือแนะนำให้ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์ตรงกับความต้องการของผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ภายใต้สภาพการแข่งขันที่เท่าเทียมกัน

(๕) เผยแพร่และให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับการประกอบพิธีฮัจญ์

(๖) ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่ชาวไทยที่จะเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์

(๗) ส่งเสริมให้มีการออมทรัพย์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์

(๘) จัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นแก่สมาชิก

(๙) ช่วยเหลือและสงเคราะห์สมาชิกตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๐) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารกองทุน และคณะผู้แทนฮัจญ์ทางการ

(๑๑) พิจารณากำหนดราคาขั้นต่ำสำหรับการเรียกเก็บค่าบริการ ในการจัดการเกี่ยวกับการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ตามมาตรฐานในระดับต่างๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์ถือปฏิบัติ

(๑๒) ประเมินผลและจัดระดับคุณภาพในการให้บริการของผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์แต่ละราย เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๓) รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงาน และการให้บริการของผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์ เพื่อดำเนินการแก้ไขเยียวยา รวมทั้งรายงานให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

(๑๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาเสนอต่อคณะกรรมการ

(๑๕) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๖. สถานภาพของสำนักงานกิจการฮัจญ์

สำนักงานเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

๗. กองทุนส่งเสริมกิจการฮัจญ์

ให้มีกองทุนส่งเสริมกิจการฮัจญ์ในสำนักงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน สำหรับใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงาน ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการจัดบริการเกี่ยวกับการให้ความปลอดภัย การรักษาพยาบาล และประสานงานอื่นๆ แก่ชาวไทยที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ โดยครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายของหน่วยงานอื่นที่ให้การช่วยเหลืองานของกิจการฮัจญ์ แต่ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ผู้เดินทางต้องจ่ายให้แก่ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์ตามพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก

ร่างพระราชบัญญัติกิจการฮัจญ์ พ.ศ.

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

บันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบร่างพระราชบัญญัติกิจการฮัจญ์

พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมกิจการฮัจญ์

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้บัญญัติเรื่องการอำนวยความสะดวก ดูแลการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ และการควบคุม การจัดบริการเกี่ยวกับกิจการฮัจญ์ยังไม่รัดกุมเพียงพอ จึงสมควรจัดตั้งสำนักงานกิจการฮัจญ์ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ โดยให้มีกองทุนส่งเสริมกิจการฮัจญ์เป็นกองทุนหมุนเวียนในสำนักงานกิจการฮัจญ์ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการอันจะเป็นประโยชน์ต่อกิจการฮัจญ์ และให้ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน สนับสนุนให้สมาชิกออมทรัพย์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และโอนการสนับสนุนทางการเงินของรัฐ โดยเปลี่ยนจากการให้แก่หน่วยงานต่างๆ ของรัฐมารวมให้แก่กองทุนนี้เพียงแห่งเดียว รวมทั้งกำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล โดยทั่วไปซึ่งกิจการของสำนักงานกิจการฮัจญ์เพื่อการประสานงานกับรัฐบาลของราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดเอกภาพในการสนับสนุนและส่งเสริมกิจการฮัจญ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
กิจการฮัจญ์
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมกิจการฮัจญ์

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกิจการฮัจญ์ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ พ.ศ. ๒๕๒๔

(๒) พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจญ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“กิจการฮัจญ์” หมายความว่า กิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเดินทางของชาวไทยผู้นับถือ
ศาสนาอิสลามเพื่อไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ เมืองมักกะฮ์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ไม่ว่าจะเป็นการ
จัดบริการ การอำนวยความสะดวกหรือความปลอดภัยก่อนเดินทาง ระหว่างเดินทาง ระหว่างประกอบ
พิธีฮัจญ์ หรือการเดินทางกลับถึงภูมิลำเนา และให้หมายความรวมถึงกิจการที่เกี่ยวข้องกับการดังกล่าว
ตามที่คณะกรรมการกำหนดด้วย

“ผู้นำชาวไทยที่ไปประกอบพิธีฮัจญ์ (อะมีรุลฮัจญ์)” หมายความว่า บุคคลผู้ทำหน้าที่ผู้นำชาวไทยไปประกอบพิธีฮัจญ์ทางการของประเทศไทย

“หัวหน้าคณะผู้แทนฮัจญ์ทางการ (รอฮิบิชาตุลฮัจย์ อัลรัสมียะห์)” หมายความว่า บุคคลผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งโดยคณะกรรมการกิจการฮัจญ์ ตามมาตรา ๒๑

“เดือนมุฮัรรอหม” หมายความว่า เดือนที่หนึ่งตามปฏิทินอิสลาม

“การจัดบริการกิจการฮัจญ์” หมายความว่า การรับจ้างขนส่งหรือรวบรวมบุคคลและสัมภาระโดยพาหนะใด ๆ จากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่งในกิจการฮัจญ์ การจัดหาที่พัก และให้หมายความรวมถึงกิจการที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก การโฆษณา หรือการกระทำอื่นใดอันมีลักษณะเป็นการชักชวนให้นำบุคคลเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ หรือกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการกิจการฮัจญ์ตามที่คณะกรรมการกำหนดด้วย

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกิจการฮัจญ์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกิจการฮัจญ์

“เลขธิการ” หมายความว่า เลขธิการสำนักงานกิจการฮัจญ์

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมกิจการฮัจญ์

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกกองทุนส่งเสริมกิจการฮัจญ์

“เงินสะสม” หมายความว่า เงินที่สมาชิกสะสมเข้ากองทุนส่งเสริมกิจการฮัจญ์

“เงินสมทบ” หมายความว่า เงินที่ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์จ่ายสมทบเข้ากองทุนส่งเสริมกิจการฮัจญ์

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของสำนักงานกิจการฮัจญ์

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของสำนักงานกิจการฮัจญ์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่น รวมทั้งออกระเบียบและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้นเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ ให้จุฬาราชมนตรีเป็นผู้นำชาวไทยที่ไปประกอบพิธีฮัจญ์ (อะมีรุลฮัจญ์) ในปีใดที่จุฬาราชมนตรีไม่ประสงค์จะเดินทางไปเป็นผู้นำชาวไทยที่ไปประกอบพิธีฮัจญ์ (อะมีรุลฮัจญ์) ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยพิจารณาคัดเลือกบุคคลจำนวนสามคน เพื่อให้จุฬาราชมนตรีเสนอชื่อต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้นำชาวไทยที่ไปประกอบพิธีฮัจญ์ (อะมีรุลฮัจญ์) จำนวนหนึ่งคน

คุณสมบัติ และการคัดเลือกบุคคลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ ให้ผู้นำชาวไทยที่ไปประกอบพิธีฮัจญ์ (อะมีรุลฮัจญ์) มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับการไปประกอบพิธีฮัจญ์
- (๒) สอดส่องดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะผู้แทนฮัจญ์ทางการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒
การจัดบริการกิจการฮัจญ์

มาตรา ๘ ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์ตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นนิติบุคคล และได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ

การอนุญาต การวางหลักประกัน และการหักหลักประกันของผู้เสียหาย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์ซึ่งได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการในการประกอบการหรือการคุ้มครองผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง การตรากฎกระทรวงตามวรรคสองและวรรคสาม ให้เป็นไปตามข้อเสนอของคณะกรรมการ

มาตรา ๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ของผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์ในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งอยู่ในสถานที่นั้น อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

การตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งจะต้องไม่ใช่เป็นการตรวจค้นตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ วรรคสาม ให้คณะกรรมการมีคำสั่งให้ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์ดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง หรือเหมาะสมได้

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดง บัตรประจำตัวแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็น เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

คณะกรรมการกิจการฮัจญ์

มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกิจการฮัจญ์” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธานกรรมการคน หนึ่งที่ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ผู้ว่าการการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจำนวน หนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ ให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคนตามมาตรา ๑๓ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดจำนวนสองคน โดยหนึ่งคนเป็นประธาน กรรมการอิสลามประจำจังหวัดของจังหวัดภาคใต้

- (๒) ผู้แทนผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์ซึ่งได้รับใบอนุญาตจำนวนหนึ่งคน
 - (๓) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีการเรียนการสอนอิสลามศึกษาจำนวนสามคน
 - (๔) ผู้เชี่ยวชาญกิจการฮัจญ์จำนวนหนึ่งคน
- การเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้เป็นไปตามที่

คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๕ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ หรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระดังกล่าวในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย

หรือหย่อนความสามารถ

- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด

ที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๗ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมกิจการฮัจญ์

(๒) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) พิจารณานุมัติแผนการดำเนินงานและแผนการเงินของสำนักงาน รวมทั้งควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งการดำเนินงานของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

(๔) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง เกี่ยวกับการคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ การลงโทษพนักงานและลูกจ้าง ตลอดจนการกำหนดเงินเดือน ค่าจ้าง และผลประโยชน์ตอบแทนอื่นของพนักงานและลูกจ้าง

(๕) ออกระเบียบว่าด้วยการประชุมของคณะกรรมการ

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน และการปฏิบัติหน้าที่แทน และการรักษาการแทน

(๗) พิจารณางบดุลและรายงานการรับจ่ายเงินของสำนักงาน

(๘) แต่งตั้งและถอดถอนเลขาธิการ รองเลขาธิการ และกรรมการบริหารกองทุน

(๙) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การลงโทษปรับทางปกครอง การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต

(๑๐) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดการกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๑๑) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับสมัครสมาชิก การลาออกจากสมาชิก การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การกำหนดสิทธิประโยชน์ ผลประโยชน์ตอบแทน และสวัสดิการอื่น

(๑๒) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการมีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งให้บุคคลใด ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุที่จำเป็นแก่การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่

หมวด ๔ คณะผู้แทนอัยการ

มาตรา ๒๑ ในแต่ละปีให้คณะกรรมการดำเนินการแต่งตั้งคณะผู้แทนอัยการขึ้นคณะหนึ่ง ให้แล้วเสร็จภายในสองเดือนนับแต่วันเริ่มต้นเดือนมกราคม

มาตรา ๒๒ ให้หัวหน้าคณะผู้แทนอัยการเสนอรายชื่อบุคคลจำนวนไม่เกินสิบสองคนเพื่อเสนอให้คณะกรรมการแต่งตั้งเป็นคณะผู้แทนอัยการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิคำสั่งแต่งตั้งหัวหน้าคณะผู้แทนอัยการ

รายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งให้ประกอบด้วยเลขานุการสำนักงานกิจการอัยการ เป็นรองหัวหน้าคณะผู้แทนอัยการ และบุคคลจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวกับการขนส่งบุคคล การสาธารณสุข และส่วนงานอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ไปทำอัยการ

คุณสมบัติของบุคคลที่จะเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนอัยการและคณะผู้แทนอัยการ และหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๓ ให้ผู้ซึ่งเป็นคณะผู้แทนอัยการได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๔ เมื่อคณะกรรมการได้แต่งตั้งคณะผู้แทนอัยการในปีนั้นแล้วเสร็จ ให้จัดส่งรายชื่อคณะผู้แทนอัยการให้แก่รัฐบาลของราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียโดยพลัน

มาตรา ๒๕ ให้คณะผู้แทนอัยการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนของราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) จัดส่งจำนวนบุคคลที่จะเดินทางไปทำอัยการในปีนั้นให้แก่สถานกงสุลหรือสถานเอกอัครราชทูตราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียประจำประเทศไทย

(ข) ตระเตรียมที่พักของผู้เดินทางไปทำอัยการเพื่อเสนอให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการจัดบริการกิจการอัยการพิจารณา

(ค) จัดทำตารางการเดินทางเข้าไปยังราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียของผู้เดินทางไปทำ
ฮัจญ์ส่งให้แก่รัฐบาลราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

(ง) ประสานงานด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๒) อำนวยความสะดวกให้ผู้เดินทางไปทำฮัจญ์ในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) ประสานงานกับผู้ประกอบการขนส่งทางอากาศ ในการจัดจำนวนเที่ยวบินให้
เพียงพอต่อผู้เดินทางไปแสวงบุญ และเรื่องอื่น ๆ

(ข) ดูแลสุขภาพอนามัยและป้องกัน ควบคุมและรักษาโรคภัยให้แก่ผู้เดินทางไปทำ
ฮัจญ์

(ค) อบรมการปฏิบัติตนของผู้เดินทางไปทำฮัจญ์เมื่ออยู่ในราชอาณาจักร
ซาอุดีอาระเบียในด้านศาสนา สังคม และข้อกฎหมาย

(ง) อำนวยความสะดวกด้านอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๓) ดำเนินการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินการเมื่อสิ้นสุดการทำฮัจญ์ที่ตนรับผิดชอบเสนอ

คณะกรรมการ

หมวด ๕

สำนักงานกิจการฮัจญ์

มาตรา ๒๖ ให้จัดตั้งสำนักงานกิจการฮัจญ์มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์
ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นองค์กรในการบริหารกิจการฮัจญ์ของประเทศไทย

(๒) สนับสนุนและอำนวยความสะดวกคณะผู้แทนฝ่ายไทยในการเจรจากับราชอาณาจักร
ซาอุดีอาระเบียและประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการฮัจญ์

(๓) ดูแล และอำนวยความสะดวก ในเรื่องเกี่ยวกับการเดินทาง การจัดสวัสดิการทางด้าน
การแพทย์และอื่น ๆ ให้แก่ชาวไทยที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) จัดบริการกิจการฮัจญ์ หรือแนะนำให้ผู้ประกอบการ จัดบริการกิจการฮัจญ์ตรงกับความ
ประสงค์ของผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ภายใต้สภาพการแข่งขันที่
เท่าเทียมกัน

(๕) เผยแพร่และให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับการประกอบพิธีฮัจญ์

(๖) ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่ชาวไทยที่จะเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์

(๗) ส่งเสริมให้มีการออมทรัพย์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์

(๘) จัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นแก่สมาชิก

(๙) ช่วยเหลือและสงเคราะห์สมาชิกตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๐) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารกองทุน และคณะผู้แทนอัยการ

(๑๑) พิจารณากำหนดราคาขั้นต่ำสำหรับการเรียกเก็บค่าบริการ ในการจัดการเกี่ยวกับการเดินทางไปประกอบพิธีอัยการตามมาตรฐานในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการอัยการปฏิบัติ

(๑๒) ประเมินผลและจัดระดับคุณภาพในการให้บริการของผู้ประกอบการจัดบริการกิจการอัยการแต่ละราย เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๓) รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงาน และการให้บริการของผู้ประกอบการจัดบริการกิจการอัยการ เพื่อดำเนินการแก้ไขเยียวยา รวมทั้งรายงานให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาต่อไป

(๑๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาเสนอต่อคณะกรรมการ

(๑๕) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ค่าใช้จ่ายของสำนักงานให้จัดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายอื่นในการส่งเสริมกิจการอัยการประกอบด้วย

มาตรา ๒๗ ให้สำนักงานเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสำนักงาน เพื่อการนี้ มีอำนาจเรียกเลขาธิการ พนักงานหรือลูกจ้างในสำนักงานมาชี้แจงข้อเท็จจริงแสดงความคิดเห็น หรือทำรายงานเสนอ และมีอำนาจที่จะยับยั้งการกระทำที่เห็นว่าขัดต่อกฎหมาย นโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่สำนักงานจะต้องเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรีให้คณะกรรมการนำเรื่องเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๘ สำนักงานมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) จัดให้ได้มา ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิหรือการกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

(๓) ลงทุนหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสำนักงาน โดยต้องไม่ขัดกับหลักการของศาสนาอิสลาม

(๔) กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน

มาตรา ๒๙ ให้สำนักงานมีเลขาธิการหนึ่งคน และรองเลขาธิการอีกไม่เกินสองคน ให้คณะกรรมการเป็นผู้คัดเลือก แต่งตั้ง และถอดถอน เลขาธิการและรองเลขาธิการ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๐ เลขาธิการและรองเลขาธิการต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานให้แก่สำนักงานได้เต็มเวลา และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ และไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ต้องจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) เป็นผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารกิจการฮัจญ์ อันสามารถไปเจรจา กับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับกิจการฮัจญ์ในเมืองมักกะฮ์ ราฮอณาจักรซาอุดีอาระเบียได้
- (๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๗) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของหน่วยงานของรัฐ
- (๘) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญา กับสำนักงานหรือในกิจการที่กระทำให้แก่สำนักงาน ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม
- (๙) ไม่เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่ได้รับการจ้างเป็นผู้บริหารจัดการเงินและทรัพย์สินของกองทุนหรือในบริษัทอื่นใดที่ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าว

มาตรา ๓๑ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การกำหนดเงื่อนไขในการทดลองปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานในหน้าที่เลขาธิการและรองเลขาธิการ และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามสัญญาจ้างที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้มีกำหนดระยะเวลาการจ้างคราวละไม่เกินสี่ปี

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญาจ้างตามวรรคหนึ่งแล้ว คณะกรรมการอาจมีมติให้ความเห็นชอบให้ทำสัญญาจ้างเลขาธิการและรองเลขาธิการปฏิบัติงานต่อไปอีกก็ได้

ให้เลขาธิการและรองเลขาธิการได้รับเงินค่าจ้าง ค่าตอบแทน และเงินอื่นตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามสัญญาจ้าง เลขานุการและรองเลขานุการ
พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐
- (๔) ออกตามกรณีที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้างระหว่างคณะกรรมการกับเลขานุการ

หรือรองเลขานุการ

(๕) คณะกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือ
หย่อนความสามารถ

มติของคณะกรรมการให้เลขานุการหรือรองเลขานุการออกจากตำแหน่งตาม (๕)
ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ โดยไม่นับรวม
เลขานุการในกรณีลงมติให้เลขานุการออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๓๓ เลขานุการมีหน้าที่บริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
และอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย ประกาศ และมติของคณะกรรมการ
และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้าง
ของสำนักงาน ตลอดจนให้พนักงานและลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงาน โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ
ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย ประกาศ หรือมติที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) เสนอและรายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุน

(๔) พิจารณาและเสนอแนะต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ ผลประโยชน์ตอบแทน
และสวัสดิการอื่นที่จะให้แก่สมาชิก

(๕) ติดตามดูแลและประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินที่ได้รับมอบหมายให้
บริหารจัดการเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

มาตรา ๓๔ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขานุการเป็นผู้แทนของสำนักงาน
โดยเลขานุการจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลใดทำนิติกรรมหรือดำเนินการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่
คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๕ เมื่อตำแหน่งเลขาธิการว่างลง หรือเลขาธิการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นการชั่วคราว ให้รองเลขาธิการเป็นผู้รักษาการแทน และในกรณีที่ไม่มีผู้ได้รักษาการแทนให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทน และให้ผู้รักษาการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับเลขาธิการ

หมวด ๖

กองทุนส่งเสริมกิจการฮัจญ์

มาตรา ๓๖ ให้มีกองทุนส่งเสริมกิจการฮัจญ์ในสำนักงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงาน ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการจัดบริการเกี่ยวกับการให้ความปลอดภัย การรักษาพยาบาล และประสานงานอื่น ๆ แก่ชาวไทยที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ โดยครอบคลุมถึงค่าใช้จ่ายของหน่วยงานอื่นที่ให้การช่วยเหลืองานของกิจการฮัจญ์ แต่ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ผู้เดินทางต้องจ่ายให้แก่ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๗ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (๑) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม
- (๒) เงินสมทบหรือเงินเพิ่มที่ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์ส่งเข้ากองทุน

ตามมาตรา ๓๘

- (๓) เงินสะสมที่สมาชิกฝากไว้กับกองทุน
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้จากการบริจาค
- (๕) เงินที่ได้จากการใช้ทรัพย์สินของกองทุน
- (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการดำเนินกิจการของกองทุน

มาตรา ๓๘ ให้ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์ซึ่งได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๘ จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามจำนวนของผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ที่ตนเป็นผู้ดำเนินการในแต่ละปี ผู้ประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์รายใดไม่จ่ายเงินสมทบภายในเวลาที่กำหนด หรือจ่ายไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด ต้องจ่ายเงินเพิ่มเป็นค่าปรับในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของเงินสมทบที่ยังไม่ได้นำส่งหรือของเงินสมทบที่ยังขาดอยู่นับแต่วันถัดจากวันที่ต้องนำส่งเงินสมทบ

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายสมทบตามวรรคหนึ่ง และเงินเพิ่มตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๙ รายได้ของกองทุนและของสำนักงานให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อใช้ในกิจการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๔๐ ให้สำนักงานจัดทำงานการเงินส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี และทำรายงานแสดงผลการดำเนินงานต่อนายกรัฐมนตรี พร้อมทั้งให้ส่งงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วให้กระทรวงการคลังทราบด้วย

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงานแล้วรายงานผลการสอบบัญชีเสนอนายกรัฐมนตรี

ให้สำนักงานโฆษณารายงานประจำปีที่สิ้นไป โดยแสดงงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องแล้ว รวมทั้งรายงานสรุปผลงานในปีที่ล่วงมาในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๑ ให้กองทุนจ่ายอดเงินสะสมและเงินปันผลในส่วนของสมาชิกแต่ละคน ให้สมาชิกทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๔๒ ให้กองทุนยื่นรายงานแสดงการจัดการกองทุนต่อนายกรัฐมนตรี ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔๓ กองทุนต้องวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีที่เหมาะสมแก่กิจการแยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีสมุดบัญชีลงรายการรับและจ่ายเงินทรัพย์สินและหนี้สินที่แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริงและตามที่ควรตามประเภทงาน พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของข้อความนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบบัญชีเป็นประจำ

มาตรา ๔๔ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุน ประกอบด้วย

(๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ เลขานุการ และผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการบริหารการเงิน การธนาคาร หรือการลงทุน จำนวนไม่เกินห้าคน

การแต่งตั้งกรรมการตาม (๒) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยระเบียบต้องกำหนดให้มีผู้มีความรู้ด้านการบริหารการเงินตามหลักศาสนาอิสลามอย่างน้อยสามคนเป็นกรรมการ

ให้กรรมการตาม (๑) และ (๒) ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และเลขานุการของคณะกรรมการบริหารกองทุน ตำแหน่งละหนึ่งคน

ให้นำมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการกองทุน และอำนาจหน้าที่อื่นตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๖ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ประธานอนุกรรมการ อนุกรรมการ ประธานกรรมการบริหารกองทุน รองประธานกรรมการบริหารกองทุน และกรรมการบริหารกองทุน ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่มีการยุบเลิกกองทุนให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งเป็นผู้ชำระบัญชีและเสนอรายงานการชำระบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรับรองแล้วต่อคณะรัฐมนตรี หากมีเงินหรือทรัพย์สินคงเหลือให้ออนแก่กองทุนที่มีวัตถุประสงค์ใกล้เคียง ทั้งนี้ โดยต้องทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้รับใบอนุญาตประกอบการจัดบริการกิจการจัดผู้ได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ วรรคสาม ให้คณะกรรมการพิจารณามีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการ หรือทั้งปรับและพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาลงโทษปรับทางปกครอง การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดและถ้าผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับตามคำสั่ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อบังคับชำระค่าปรับ ในกรณีนี้ถ้าศาลปกครองเห็นว่าคำสั่งให้ชำระค่าปรับนั้นชอบด้วยกฎหมายก็ให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาและบังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับได้

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่ดินบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๔๙ กรรมการหรือผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับหรือปรับทางปกครองตามที่กฎหมายกำหนดสำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

มาตรา ๕๑ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๕๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๓ คณะกรรมการ คณะผู้แทนอัยการทางการ หรือพนักงานผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๔ ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการส่งเสริมกิจการอัยย์แห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการอัยย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีคณะกรรมการกิจการอัยย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๕ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน รวมทั้งเงินงบประมาณของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการของฝ่ายกิจการอัยย์ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไปเป็นของกองทุนส่งเสริมกิจการอัยย์ตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๖ ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการตามมาตรา ๕ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ประกอบกิจการนั้นได้ต่อไป จนกว่าจะมีกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน ทั้งนี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๗ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งในเรื่องใดที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๒๔ คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งในเรื่องที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์	ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
(๒) ค่าธรรมเนียมรายปี	ปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท
(๓) ใบแทนใบอนุญาตประกอบการจัดบริการกิจการฮัจญ์	ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
(๔) การต่ออายุใบอนุญาตครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
และค่าธรรมเนียมรายปี	

